

Principer för aktieägarengagemang

Fastställdedatum: 2024-11-13

Giltig: Tillsvidare

Fastställd av: Styrelsen

Uppdateras: Minst årligen

Ansvarig för uppdatering: VD

CLIENS
KAPITALFÖRVALTNING

Innehåll

1. Inledning.....	1
2. Ansvarsfulla investeringar	1
3. Utövande av aktieägarengagemang.....	1
3.1 Bolagsstämma och utövande av rösträtt m.m.	1
3.2 Valberedning.....	2
3.3 Övervakning, granskning och eskalering.....	2
4. Fondbolagets principiella ställningstaganden	3
4.1 Bolagsstämman.....	3
4.2 Valberedningen.....	3
4.3 Styrelsens sammansättning.....	3
4.4 Hållbarhet.....	4
4.5 Aktierelaterade incitamentprogram.....	4
5. Hantering av intressekonflikter och insiderinformation	4
6. Kommunikation	5
7. Ansvarig för ägarfrågor.....	5

Principer för aktieägarengagemang

1. Inledning

Cliens Kapitalförvaltning AB:s (nedan "Fondbolaget" eller "Cliens") principer för aktieägarengagemang beskriver hur vi ska agera som ägare i de bolag som fonderna har investerat (nedan "Portföljbolagen") för att främja fondandelsägarnas gemensamma intressen i ägarfrågor. Vår målsättning är att genom ett aktivt ägarengagemang skapa en hållbar och positiv utveckling i Portföljbolagen, vilket långsiktigt bidrar till god avkastning för fondandelsägarna.

Dessa principer ger en tydlig bild av Fondbolagets hållning i ett antal grundläggande ägarfrågor. Vid ställningstaganden beaktar Fondbolaget varje Portföljbolags unika förutsättningar inom ramen för sin specifika verksamhet och sektor. Fondbolaget ska arbeta för att Portföljbolagen agerar i enlighet med nationella och internationella lagar och konventioner, relevanta koder, riktlinjer och i övrigt enligt god sed på aktiemarknaden. Fondbolagets ambition är även att i övrigt verka för att allmänhetens förtroende för aktiemarknaden är god samt att de reglerade marknaderna i Sverige och internationellt även framöver har goda förutsättningar att förbli attraktiva och effektiva marknadsplatser.

Dessa principer för aktieägarengagemang gäller för samtliga innehav i Fondbolagets fonder. Tillämpningen kan dock variera beroende på hur betydande Fondbolaget ägarandel är i Portföljbolaget eller om Portföljbolaget av andra skäl bedöms vara betydande för en fonds utveckling. Inom ramen för Cliens diskretionära förvaltning åt enskilda kunder tillämpas inte dessa principer, utan aktieägarengagemanget regleras då i särskilda instruktioner.

Fondbolaget är medlem i Fondbolagens förening och följer föreningens riktlinjer för fondbolagens aktieägarengagemang. Dessa principer för aktieägarengagemang har antagits av Fondbolagets styrelse.

2. Ansvarsfulla investeringar

Ansvarsfulla investeringar är en central del av Fondbolagets förvaltning och har varit så under lång tid, där förvaltare har hanterat kapital med etiska krav sedan 1999 och för kunder med höga krav kring miljö-, sociala- och bolagsstyrningsfrågor.

Ett ansvarsfullt agerande är enligt Fondbolaget en förutsättning för långsiktigt och hållbart värdeskapande. Vår uppfattning är att miljömässiga, sociala och styrningsrelaterade frågor påverkar Portföljbolagens långsiktiga värde och därmed fondandelsägarnas avkastning. Vi har mot bakgrund av detta ett ansvar inom vår verksamhet att aktivt agera i dessa frågor för att säkerställa att vi tillvarar fondandelsägarnas långsiktiga intresse.

Fondbolaget anslöt 2013 till FN principer för ansvarsfulla investeringar (UNPRI) och följer därmed ett globalt ramverk med centrala principer som säkerställer att miljö-, sociala- och styrningsaspekter integreras i både investeringsprocessen och aktieägarengagemanget. Fondbolaget är även medlemmar i SWESIF, Sveriges forum för hållbara investeringar, och samarbetar med andra aktörer för att främja kunskapen och förståelsen för ansvarsfulla investeringar i Sverige.

3. Utövande av aktieägarengagemang

Fondbolagets aktieägarengagemang innebär att vi aktivt utnyttjar våra möjligheter att påverka Portföljbolagen genom både formella forum, såsom bolagsstämmor och valberedningar, samt genom löpande övervakning och granskning av Portföljbolagens verksamheter. Vårt engagemang är en viktig del i att främja hållbar utveckling och långsiktigt värdeskapande i de bolag där fonderna investerat.

3.1 Bolagsstämma och utövande av rösträtt m.m.

Bolagsstämman är Portföljbolagens högsta beslutande organ och Fondbolaget anser att det är av stor vikt att utnyttja fondernas rösträtter vid dessa tillfällen för att säkerställa att vi kan påverka bolagets styrning och strategiska beslut. Fondbolagets målsättning är att alltid rösta vid bolagsstämmor. Detta kan antingen ske genom att representant från Fondbolaget närvarar vid bolagsstämman eller via en extern ägartjänstleverantör som röstar såsom ombud, s.k. proxy voting.

Huvudprincipen är att Fondbolaget ska delta fysiskt på bolagsstämmor i Sverige där vi representerar ett betydande ägande eller där innehaven är betydande för fondernas avkastning. Det kan även vara motiverat för Fondbolaget att närvara vid bolagsstämmor om det finns behov att ta ställning till en enskild fråga eller framföra synpunkter som är viktiga för att tillvarata fondandelägarnas långsiktiga intresse. Vidare kan det också vara motiverat för Fondbolaget att närvara om det finns ett informationsvärde eller att deltagandet på något annat sätt tillför ett värde för fonderna.

Om Fondbolaget bedömer att det är lämpligt och i enlighet med andelsägarnas gemensamma intresse, ska det överväga att samarbeta med andra aktieägare för att förstärka påverkansarbetet.

Alla beslut på bolagsstämmor fattas självständigt av Fondbolaget, utan påverkan från röstrådgivare. Fondbolaget röstar utslutande till förmån för fonderna och i andelsägarnas gemensamma intresse. Detta säkerställs genom att rösträtterna ska användas i enlighet med den berörda fondens mål och placeringsinriktning. Vidare ska röstning alltid ske utifrån dessa principer för aktieägarengagemang och Fondbolagets kommunicerade hållbarhetsarbete ska vara styrande vad gäller hållbarhetsfrågor.

Vad gäller aktielån ska alltid en individuell bedömning göras kring dess lämplighet ur ett ägarperspektiv. Om Fondbolaget skulle använda aktielån ska utlånade aktier kallas hem i god tid innan bolagsstämma så att fonden finns upptagen i aktieboken vid avstämningsdagen, så att fondandelägarnas gemensamma intressen och möjlighet att utöva rösträtt inte åsidosätts.

3.2 Valberedning

Valberedningens syfte är att bidra till att bolagen har en väl fungerande styrelse som är effektiv och har en ansvarsfull bolagsstyrning i enlighet med aktieägarnas intressen. Där Fondbolaget är en av de största ägarna har vi som huvudprincip att delta i valberedningen när så bedöms ligga i fondandelarnas gemensamma intresse. Genom att delta i valberedningen får Fondbolaget en direkt möjlighet att påverka styrelsens sammansättning, och därigenom bidra till en god bolagsstyrning och långsiktigt värdeskapande i Portföljbolaget.

Valberedningens arbete omfattar utvärdering av den befintliga styrelsen, framtagande av förslag på ordförande och ledamöter, samt förslag på arvodering för styrelsen och dess utskott. Valberedningen har även ett ansvar att i samråd med revisionsutskottet ta fram förslag på revisor och arvodering av denne. I vårt valberedningsarbete strävar vi efter att säkerställa en styrelse med hög kompetens, mångfald och starkt engagemang för hållbarhet och bolagsstyrning.

3.3 Övervakning, granskning och eskalering

Utöver bolagsstämmor och valberedningar arbetar Fondbolaget löpande med att övervaka och granska Portföljbolagens utveckling och strategiska arbete. Våra förvaltares investeringsbeslut grundar sig på bolagsanalyser där vi utvärderar faktorer som affärsmodell, marknadsposition, utvecklingsmöjligheter samt Portföljbolagens strategi, finansiella och icke-finansiella resultat och risker, kapitalstrukturen och ESG-aspekter (miljö, sociala och styrningsrelaterade frågor).

Övervakningen av dessa faktorer utförs av Fondbolagets förvaltningsorganisation, hållbarhetsteam och VD. Detta arbete baseras på ett brett underlag som inkluderar finansiella rapporter, bolagspresentationer, deltagande vid möten och kapitalmarknadsdagar samt direktkontakt med Portföljbolagen.

Fondbolaget har som ägare möjlighet att påverka såväl styrelsen som företagsledningen i Portföljbolagen. Detta sker proaktivt och reaktivt genom en kontinuerlig dialog med bolagen och där ägarutövandets omfattning och aktiviteter bestäms med beaktande av en risk- och väsentlighetsbedömning som utförs av Fondbolaget. För att stärka hållbarhetsarbetet genomför Fondbolaget strukturerade möten med ledningspersoner i särskilt utvalda Portföljbolag för att diskutera och påverka dem i en mer hållbar riktning, där minskning av koldioxidutsläpp prioriteras.

Om ett Portföljbolags strategi, finansiella och icke-finansiella resultat och risker, kapitalstruktur, sociala och miljömässiga påverkan och bolagsstyrning bedöms som otillfredsställande kommer som en första åtgärd övervägas att trampa upp engagemanget genom intensifierad dialog med bolagets företrädare.

Om ett Portföljbolag trots detta inte uppfyller Fondbolagets förväntningar kan Fondbolaget välja att eskalera sitt agerande. Detta kan, om och när det bedöms lämpligt, exempelvis omfatta:

- samarbete med andra aktieägare som delar Fondbolagets uppfattning,
- att rösta emot ett enskilt förslag på bolagsstämman,
- att rösta emot hela eller delar av styrelsen,
- att lägga fram förslag till beslut vid årsstämma, eller
- att föreslå en extraordinär bolagsstämma.

Efter en samlad bedömning kan Fondförvaltaren även välja att avyttra innehavet, om en sådan åtgärd ligger i fondandelsägarnas gemensamma intresse.

4. Fondbolagets principiella ställningstaganden

4.1 Bolagsstämman

Bolagsstämman är Portföljbolagets högst beslutande organ. Fondbolaget förväntar sig att styrelsen säkerställer att alla aktieägare i god tid före en bolagsstämma får tydlig och relevant information om de förslag som ska läggas fram, inklusive ett fullständigt beslutsunderlag som senast i samband med publicering av kallelsen ska finnas tillgängligt på Portföljbolagets hemsida. Kallelsen bör utformas på ett sådant sätt att aktieägare som inte kan närvara på bolagsstämman vid röstningsbeslut i möjligaste mån ska kunna delta i besluten på lika villkor som de aktieägare som närvarar fysiskt på bolagsstämman.

Bolagsstämman är även en central plattform där alla aktieägare kan mötas och ställa frågor till styrelsen, företagsledningen och revisorn. Styrelsen har ett stort ansvar för att bolagsstämman genomförs på ett sätt som tillgodoser aktieägarnas behov av information och dialog. Det är därför viktigt att styrelsen planerar bolagsstämman för att skapa ett forum som underlättar ett aktivt informationsutbyte och en meningsfull dialog med aktieägarna.

Fondbolaget anser att styrelsen dessutom bör beakta hur beslutsförslag påverkar alla aktieägare. När Fondbolaget fattar beslut om att stödja eller motsätta sig förslag vid en bolagsstämma utgår vi från hur väl förslaget ligger i linje med Portföljbolagets långsiktiga värdeskapande och fondandelsägarnas intressen.

4.2 Valberedningen

Bolagsstämman ansvarar för att utse valberedningen eller fastställa riktlinjerna för hur dess ledamöter ska utses. Valberedningen bör representeras av de största aktieägarna och ges en full handlingsfrihet. Mandatet för valberedningen bör dock utformas så att sammansättningen kan ändras om det sker större ändringar i Portföljbolaget ägarstruktur.

Fondbolaget anser att valberedningsarbetet ska bedrivas i aktieägarnas gemensamma intresse. En grundläggande rättighet för en aktieägare är att få föreslå och rösta på kandidater till styrelsen. Det är därför viktigt att nomineringen av ordförande och ledamöter sker genom ett tydligt och transparent nomineringsförfarande. För att säkerställa detta ska valberedningens dokumentera sitt arbete och resultatet ska presenteras och motiveras på bolagsstämman.

Valberedningsarbetet ska struktureras så att valberedningens ledamöter endast i undantagsfall och under en begränsad period besitter insiderinformation. Vidare ska inga arvoden utgå till valberedningens ledamöter.

4.3 Styrelsens sammansättning

Fondbolaget anser att ett framgångsrikt styrelsearbete bygger på en styrelse med bred kompetens, relevant erfarenhet och hög integritet. För att säkerställa ett effektivt och aktivt styrelsearbete ska ledamöterna ha tillräcklig tillgänglighet och engagemang för att kunna fullgöra sina åtaganden på ett ansvarsfullt sätt och med omsorg för samtliga aktieägares intresse. Det är därför avgörande att styrelseledamöterna inte har andra uppdrag i sådan omfattning att det kan hindra dem från att ägna sig åt sina uppdrag i Portföljbolaget i nödvändig utsträckning.

Fondbolaget anser även att styrelsen ska ha en balanserad och diversifierad sammansättning. En jämn könsfördelning och ökad mångfald i styrelsen är en grundläggande komponent för en modern och hållbar styrelse. Fondbolagets målsättning är att minst 40 procent av styrelseledamöterna ska vara av det kön som är underrepresenterat i styrelsen.

Vidare anser Fondbolaget att Portföljbolagets beslutsnivåer ska hållas tydligt åtskilda. Eftersom VD är underordnad styrelsen är det enligt Fondbolaget inte lämpligt att VD ingår som ledamot i styrelsen. Detta för att säkerställa en tydlig ansvarsfördelning och ett oberoende styrelsearbete, där styrelsen har möjlighet att objektivt utvärdera VD insatser och verksamhetens utveckling.

I övrigt ska styrelsen uppfylla de krav som följer av Svensk kod för bolagsstyrning.

4.4 Hållbarhet

Fondbolaget anser att hållbarhet är en central del av långsiktigt värdeskapande och att styrelsen därför har ett ansvar att integrera hållbarhetsaspekter i Portföljbolagets övergripande strategi och affärsmodell. Styrelsen ska säkerställa att bolaget identifierar och hanterar relevanta hållbarhetsrisker och möjligheter, däribland klimatrelaterade risker och sociala frågor som kan påverka verksamhetens långsiktiga lönsamhet. Vid integreringen av hållbarhetsaspekter ska Portföljbolaget beakta sin påverkan på hållbarhetsfaktorer samt redovisa hur bolagets verksamhet bidrar till hållbar utveckling inom miljö, sociala förhållanden, mänskliga rättigheter samt bekämpning av korruption och mutor. Detta bör även återspeglas i uppförandekoder för bolagets anställda och i hanteringen av leverantörskedjor, vilket säkerställer att hållbarhetsprinciperna genomsyrar hela verksamheten.

Styrelsen ska fastställa mätbara hållbarhetsmål i linje med standarder, såsom Parisavtalet, och följa upp dessa regelbundet. I enlighet med Fondbolaget mål ska senast år 2027 minst 50 procent av kapitalet i varje fond vara allokerat till Portföljbolag med oberoende verifierade mål om utsläppsreduktioner i linje med Parisavtalet.

Vid nominering och utvärdering av styrelseledamöter bör Fondbolaget beakta hållbarhetskompetens, så att styrelsen har den expertis som krävs för att strategiskt driva bolagets hållbarhetsarbete. Styrelsen ansvarar också för att Portföljbolaget redovisar sitt hållbarhetsarbete på ett transparent sätt, för att stärka aktieägarnas insyn och förtroende.

4.5 Aktierelaterade incitamentprogram

Fondbolaget anser att ett väl avvägt aktierelaterade incitamentprogram som riktar sig till anställda i Portföljbolag är positivt. Det är viktigt dessa program utformas för att främja ett långsiktigt ägande samt att det finns en transparens och tydlighet vad gäller mål och måluppfyllelse. Särskilda mål kopplat till klimatrelaterade aspekter i Portföljbolagets verksamhet anses vara av extra vikt, då detta påvisar portföljbolagets inställning till att möta sina hållbarhetsmål

Det bör enligt Fondbolaget också finnas inslag av att deltagarna tar någon form av egen ekonomisk risk, varför helt subventionerade program eller annan tilldelning av optioner utan ekonomisk motprestation i normalfallet inte är lämpligt. Incitamentprogram bör också utformas så att utspädning av ägarandelen hålls på en rimlig nivå och att minoritetsägarna inte missgynnas i för stor utsträckning.

Bolagsstämman ska fatta beslut om samtliga väsentliga villkor för incitamentprogram och styrelsen ska i god tid innan kallelsen till bolagsstämman förankra förslaget till incitamentprogrammet hos Portföljbolaget större aktieägare samt tillsätta tillräckligt med tid för att inhämta ägarnas synpunkter.

5. Hantering av intressekonflikter och insiderinformation

Intressekonflikter som kan uppstå i samband med aktieägarengagemanget ska hanteras i enlighet med Fondbolagets interna regler för hantering av intressekonflikter, enligt vilket det dels framgår vilka omständigheter i vår verksamhet som utgör eller kan ge upphov till intressekonflikt(er) som medför en väsentlig risk för att fondernas, dess investerares eller andra kunders intressen påverkas negativt, dels vilka rutiner som ska tillämpas och vilka åtgärder som ska vidtas för att hantera och övervaka sådana konflikter.

Fondbolagets aktieägarengagemang ska som utgångspunkt bedrivas på ett sådant sätt att vi inte får del av insiderinformation och sådan känslig information som kan utgöra insiderinformation. Om vi trots det skulle komma att förfoga insiderinformation eller känslig information till följd av vårt aktieägarengagemang, ska vi agera i enlighet med gällande interna och externa regler om åtgärder mot marknadsmissbruk.

6. Kommunikation

Fondbolaget har höga krav att kommunikationen från Portföljbolagen och övriga aktörer på marknaden är tydlig och transparent. Likväl är det viktigt för Fondbolaget att på ett tydligt och transparent sätt kommunicera sin syn på ägarfrågor.

Fondbolagets principer för aktieägarengagemang finns publicerade på vår hemsida www.cliens.se. Här publiceras varje år även en redogörelse för hur Fondbolaget har tillämpat principerna under året i frågor om:

- vår bolagsövervakning, innefattande övervakning av portföljbolagens strategi, finansiella och icke-finansiella resultat och risker, kapitalstruktur, sociala och miljömässiga påverkan och bolagsstyrning,
- dialoger med företrädare för portföljbolagen,
- eventuellt utövande av rösträtt och andra rättigheter som är knutna till aktieinnehavet,
- eventuellt samarbete med andra aktieägare i portföljbolagen,
- eventuell kommunikation med relevanta intressenter i portföljbolagen, samt
- hantering av faktiska och potentiella intressekonflikter.

Redogörelsen enligt ovan kan också tillhandahållas kostnadsfritt på begäran.

Utöver redogörelsen enligt ovan redovisar Fondbolaget i efterhand ställningstaganden i väsentliga enskilda ägarfrågor och motiven för dessa. Detta inkluderar de fall Fondbolaget på en bolagsstämma väljer att rösta emot ett förslag från Portföljbolagets styrelse. Önskar en andelsägare få del av samtliga ställningstaganden som Fondbolaget gjort i ägarfrågor, tillhandahålls sådan information kostnadsfritt på begäran av andelsägaren.

I årsberättelsen för en fond ska lämnas de uppgifter som krävs för att uppfylla bestämmelserna i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2013:9) om värdepappersfonder respektive (FFFS 2013:10) om förvaltning av alternativa investeringsfonder om informationskrav för vissa värdepappers- och specialfonder.

7. Ansvarig för ägarfrågor

Vid eventuella frågor som rör ägarfrågor och dessa principer för aktieägarengagemang hänvisas till Fondbolagets VD Martin Öqvist. VD ska årligen rapportera till styrelsen om hur Fondbolagets principer för aktieägarengagemang har efterlevts.